

Sociaal Fonds Amersfoort

Stand van zaken en perspectief 2022-2025

19 oktober 2022

Inleiding

In 2022 bestaat het Sociaal Fonds Amersfoort (SFA) acht jaar. Het SFA heeft zich ontwikkeld tot een bescheiden, maar wezenlijk onderdeel van de aanpak van armoede in Amersfoort.

Hat armoedevraagstuk is een veelkoppig monster. De nadruk op de zelfredzame burger vanuit de opeenvolgende kabinetten heeft ernstig bijgedragen aan de toename van armoede. Waar voorheen mensen volgens het uitgangspunt “erop af” preventief werden benaderd en/of ambtshalve in aanmerking werden gebracht voor additionele financiële middelen, stonden ze nu zelf voor de opgave zich te informeren, de weg te zoeken en te vinden en digitaal hun zaken met de overheid te doen. Dat heeft niet gewerkt.

De pandemie in de jaren 2020-2021 heeft mensen die relatief geïsoleerd leven nog verder op zichzelf teruggeworpen. Met name de Rijksoverheid heeft door eigen toedoen ernstig aan vertrouwen ingeboet.

En met de actuele loeiende inflatie en de absurde (zelfs voor bovenmodale inkomens) onvoorstelbare stijging van energiekosten (ingezet al voor de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022) blijken vooral de lage inkomens direct het gelag te moeten betalen.

De koers van het SFA is blijvend bij te dragen aan het – zo mogelijk blijvend - oplossen van de (financiële) nood die veel inwoners van Amersfoort treft. Konden we tot voor een aantal jaren nog spreken van weliswaar veel voorkomende incidentele/individuele problematiek van Amersfoorters, vandaag is de besteedbare inkomenscrisis massief, uitzichtloos, systemisch en maandelijks terugkerend in de getroffen huishoudens.

Een bescheiden fonds als het SFA heeft niet de middelen en zal ze ook niet in de markt kunnen verwerven om dit systemisch geweld op te lossen. Daarvoor kijken wij met name naar de lokale overheid.

Het SFA en de programmalijnen

1. Programmalijn *acuut*; onmiddellijke financiële steun.
Directe en snelle financiële hulp in situaties waar Amersfoorters plotseling en tijdelijk niet over voldoende inkomen beschikken om te voorzien in eerste levensbehoeften en ernstig belemmerd worden in hun participatie in de samenleving.
Toegang via geldloket en/of intermediairen, snelle toetsing, besluit en uitkeren zonodig binnen 24 uur of korter. Het uitgekeerde bedrag is in principe een lening tegen 0% en, bij uitzondering, een gift.
Sinds de start van het Sociaal Fonds Amersfoort in 2015 tot medio september 2022 hebben 532 Amersfoorters van deze lijn gebruik gemaakt. Het gemiddeld bedrag van de verstrekte leningen bedraagt € 850,00.
Vanwege de financiële crisis waarin belanghebbenden verkeren is het Sociaal Fonds Amersfoort genoodzaakt in toenemende omvang af te boeken op de verstrekte leningen.
2. Programmalijn *perspectief*; herstructureren van schulden.
In het kader van gemeentelijke schuldhelp die wordt uitgevoerd door Stadsring51 stelt het SFA deze organisatie in staat – al dan niet - gesaneerde schulden (van jong en oud) over te nemen zodat er voor de schuldenaar een overzichtelijk en redelijkerwijs te betalen schuldrest ontstaat die in max 3 jaar wordt afgelost. Afgeloste middelen kunnen telkens opnieuw worden ingezet (revolverende werking) De door het SFA beschikbaar gestelde middelen vormen het werkkapitaal.

Toegang via Stadsring51, direct beschikbaar na sanering schulden.

Sinds de start van deze werkwijze in 2020 tot oktober 2022 is het werkkapitaal, initieel en revolverend, voor ca. 280 Amersfoorters ingezet om de restschuld over te nemen.

3. Programmalijn *kansen*; het bouwdepot
Jongeren onder 21 jaar die geen recht hebben op bestaanszekerheid in de vorm van een zelfstandige uitkering Participatiewet krijgen dit gedurende 12 maanden uitgekeerd vanuit het SFA.
Er is slechts 1 voorwaarde: maak samen met een begeleider van het JeugdIntervetieTeam/JIT een plan dat je het komend jaar gaat uitvoeren. Kan gaan om bijvoorbeeld hervatten opleiding, zoeken van huisvesting, aanpakken verslaving, vinden van werk.
Sinds de start van deze pilot in juni 2022 wordt aan 10 jongeren gedurende twaalf maanden een bedrag ter beschikking gesteld van € 1.050 per maand. De pilot wordt ook elders in Nederland uitgevoerd. Met de pilot loopt onderzoek mee m.b.t. de impact op de deelnemers en de maatschappelijke opbrengsten.
4. Programmalijn *pragmatiek*;
Deze programmalijn staat open voor het faciliteren van oplossingen van met armoede en kans(en)gelijkheid samenhangende problematiek van Amersfoorters die niet binnen bestaande organisatorische en/of wettelijke kaders passen.
Op verzoek van derden neemt het bestuur van het Sociaal Fonds Amersfoort een zelfstandig besluit onder welke voorwaarden de faciliteit geboden en uitgevoerd kan worden.
Deze lijn is door een bestuursbesluit van het Sociaal Fonds Amersfoort per 19 oktober 2022 opengesteld.

Elke lijn lost concrete problemen van Amersfoorters op en geeft die zodanig vorm dat er ook sprake is van *preventieve* werking op langere termijn.

Ambitie en toekomst

Sociaal Fonds Amersfoort: bouwsteen in gemeentelijk beleid.

Nu de Rijksoverheid met Prinsjesdag 2022 en in de begroting voor 2023 de lijnen uitzet voor de aanpak van de samenlopende crises zullen veel van de maatregelen en de verbonden geldstromen via gemeenten verlopen.

Hoe goed de processen ook zullen worden ingericht; opnieuw zal blijken dat er Amersfoorters zijn die geen beroep kunnen of willen doen op wat t gemeentelijk vangnet te bieden gaat hebben.

Het Sociaal Fonds Amersfoort is, samen met de gemeente en de partners in de stad, in staat gebleken snel, transparant en adequaat in te spelen op acute problematiek, creatieve vormen te vinden en te implementeren om tot oplossen van schulden te komen, perspectief te bieden aan jongeren die in hun opvoeden en opgroeien weinig kansen hebben gehad.

Omdat de huidige problemen rond inkomen en kosten systemisch van aard zijn particuliere donoren terughoudend om daar een bijdrage aan te leveren. Zij beschouwen dat als een taak van de (rijks)overheid.

Mocht de gemeente Amersfoort de meerwaarde van onze bestaande lijnen onderschrijven dan stellen we ons present om deze voort te zetten. Ook zijn wij bereid zonodig nieuwe lijnen

(programmaliijn 4, pragmatiek) te ontwikkelen voor zover deze binnen de gemeentelijke organisatie niet gerealiseerd kunnen of mogen worden.

In dit kader willen we benadrukken dat het Sociaal Fonds Amersfoort, vanuit haar onafhankelijke positie, een belangrijke en bijzondere bouwsteen vormt in het beleid dat de gemeente Amersfoort geacht wordt te voeren om de samenkomende crises voor Amersfoorters dragelijk en beheersbaar te maken.

Financiering.

De Stichting Sociaal Fonds Amersfoort is een private partij en heeft de ANBI status. De middelen komen zowel uit publieke als private bron.

Ze worden door het bestuur verdeeld op basis van de bedoeling en financieringsbehoefte van de programmaliijnen. Het bestuur van het fonds zal het komend jaar besluiten over de mogelijkheden van borging van de financiering van het fonds op langere termijn. Publiek-private opties worden daarbij nadrukkelijk onderzocht.

De (financiële) jaarverantwoording van het Sociaal Fonds Amersfoort sinds de oprichting in 2014 is toegankelijk voor iedereen via de website <https://www.sociaalfondsamersfoort.nl/over>